

1. Justificació del projecte

Definició i Context

La psicooncologia és considerada un camp interdisciplinari de la psicologia i les ciències biomèdiques dedicada a la prevenció, diagnòstic, avaluació, tractament, rehabilitació, cures pal·liatives i etiologia del càncer així com una millora de les competències comunicatives i d'interacció entre perfils de professionals sanitaris (Cruzado, J.A., 2009). Les cures pal·liatives, per la seva banda, se centren en proporcionar suport integral a pacients amb malalties greus, millorant la seva qualitat de vida i la de les seves famílies.

Al llarg de l' història del desenvolupament de l'atenció pal·liativa i ja des de els seus inicis, s'ha considerat fonamental l'atenció integral a les necessitats de les persones al final de la vida, a fi de aconseguir la millor qualitat de vida i trànsit a una mort digne.

Aquest enfocament, que comprèn els aspectes emocionals, s'ha anat manifestant reiteradament, en trobem exemples en la dècada dels seixanta en els països anglosaxons (Saunders, Kübler -Ros), en els anys vuitanta i noranta (Cassell, Champman i Gràvin, Bayes,), en les primeres unitats i referències a l'atenció pal·liativa en el nostre país, en les recomanacions de Societats i Organismes implicats (OMS, Institut of Medicine, SECPAL, SCBCP.), en entorns més generals de la Medicina (exp.: informe Hastings), així com en la majoria de publicacions relacionades amb l'atenció al final de la vida.

Segons Chapman y Gravin (1993), sofriment es “un estat afectiu, cognitiu i negatiu complexa, caracteritzat per la sensació que experimenta la persona de trobar-se amenaçada en la seva integritat, per el seu sentiment d'impotència per fer front a aquesta amenaça i per l'esgotament dels seus recursos personals i psicosocials que li permetrien d'afrontar-la”.

Pel que fa a les respostes emocionals de les persones, cal dir que venen condicionades per la combinació de múltiples factors com: la seva història, la seva estructura de personalitat, el moment del seu cicle vital, els vincles afectius, les ansietats mobilitzades, les estratègies d'afrontament, els mecanismes de adaptació i defensa utilitzats, els recursos de suport disponibles, el propi procés de la malaltia, els símptomes, etc..

Les causes que han produït el desenvolupament i augment de coneixement a l'àrea de la psicooncologia i la psicologia pal·liativa sorgeixen de les necessitats clíniques i preventives que conflueixen amb la oncologia mèdica i els diagnòstics hemato-oncològics.

Es justifica a través de:

1. La importància sanitària i social del càncer (Actualitzar dades epidemiològiques del càncer a Catalunya - Espanya - Al món).
2. Les persones diagnosticades, amb les respectives figures familiars cuidadores, presenten simptomatologia reactiva a l'estrès sostingut en el temps i d'intensitat. Aquesta percepció d'amenaques són presents des de les primerenques actuacions preventives (per exemple: Consell genètic), el mateix diagnòstic, els tractaments rebuts i s'estenen als períodes de revisió, possibles recidives i altes mèdiques, essent totes aquestes etapes un desafiament a les estratègies d'afrontament i control per part de les persones afectades.
3. El reconeixement de que els objectius del sistema sanitari són tant la curació com l'alleugeriment del patiment humà, tal i com assenyaless Callahan (2000) o Bayés (2001).
4. L'atenció integral a les cures pal·liatives està inclosa com a prestació a la Llei de Cohesió i Qualitat del Sistema Nacional de Salut, així com també ha estat avalada per la recomanació 1418 del Consell Europeu i el Pla Nacional de Cures Pal·liatives aprovat l'any 2000.
5. L'èmfasi en la necessitat de millorar les competències i habilitats dels professionals sanitaris per tal d'optimitzar la comunicació, la relació terapèutica, el maneig de les emocions i les situacions estressants o conflictives en la interacció amb el pacient, de forma que aquest aconseguixi major vinculació i adherència al tractament així com reduir també efectes adversos en la mesura possible.
6. La necessitat de que els professionals sanitaris gestionin l'estrès laboral i es previngui el burn-out.
7. La importància de la prevenció, la promoció i l'educació per la salut tenint al centre els hàbits i comportaments saludables.

La literatura existent destaca la importància de l'atenció psicològica en oncologia i cures pal·liatives. Diversos estudis han demostrat que la intervenció psicològica pot reduir l'ansietat, la depressió i millorar el benestar emocional dels pacients.

El model biopsicosocial és fonamental en aquest camp, ja que considera la interacció entre factors biològics, psicològics, socials i espirituals en la salut del pacient. La teoria del dol i els enfocaments cognitiu-conductuals també són rellevants per a la intervenció en psicooncologia i cures pal·liatives.

2. Objectius generals i específics

El grup de treball en Psicooncologia i Psicologia pal·liativa de Girona vol tenir presents els següents objectius.

- Difondre les funcions i l'especialitat de la psicooncologia i les cures pal·liatives a la província de Girona.
- Promoure el coneixement específic d'aquesta especialitat i assessorar a les persones col·legiades interessades.
- Compartir experiències, intercanviar idees i ser un punt de trobada pel creixement professional dels membres del grup de treball.
- Realitzar formació a través del col·legi per a psicòlegs i psicòlogues col·legiades.
- Participar en jornades, tallers específics o seminaris a la província de Girona.
- Fomentar iniciatives formatives per a estudiants de la Universitat de Girona, població general o professionals sanitaris de l'àmbit per tal de desenvolupar competències, habilitats i coneixement.
- Ser un espai de comunicació i intercanvi de recursos assistencials específics del territori gironí.

3. Objectius transversals del GT

Els objectius transversals del GT es vehiculen a través de tres activitats que de forma general plantegen donar resposta a la formació continuada, la divulgació, el treball en xarxa, la comunicació transversal orientats sempre a població interessada en la temàtica del grup de treball, essent professionals sanitaris o no, estudiantat o bé també a població general.

1. **Divulgació de la Psicooncologia i la Psicologia Pal·liativa.** A través de les reunions que conformen el cronograma del 2026 es realitzarà un treball previ exploratori entre totes les persones i professionals expertes que conformen el grup de treball per tal d'identificar els possibles entorns i possibilitats per realitzar aquesta divulgació a la província de Girona.

Activitat 1 2026: Un cop es validi i conformi el GT es realitzarà un acte de presentació al Col·legi Oficial de Psicologia de Girona per tal de donar visibilitat al GT, realitzar-ne difusió i generar oportunitats entre les persones que puguin obtenir aquesta informació per tal de poder formar part del GT.

2. **Formació en Psicooncologia i Psicologia Pal·liativa.** Amb la voluntat de poder realitzar formació específica de l'àmbit a persones interessades a través del col·legi, s'exploraran les temàtiques de major interès i professionals per tal de poder-ho revertir en formació.

Activitat 2 2026: Realitzar un taller o una xerrada de l'àmbit dins del catàleg d'activitats formatives del Col·legi durant el segon semestre del 2026 a càrrec d'alguna professional del mateix GT o bé contemplant l'opció de professional referent de l'àmbit, segons disponibilitat i possibilitat de pressupost.

3. **Treball comunitari i col·laboratiu.** El present GT vol ser també el reflexa, unitat i transversalitat dels equips multidisciplinaris que integren i aborden les cures pal·liatives i la psicooncologia essent també un espai de trobada i comunicació entre diferents professionals assistencials experts en les temàtiques amb persones que en vulguin formar part o aprendre de les trajectòries pertinents.

Activitat 3: Es realitzaran 4 reunions anuals (Adjunt cronograma 2026) que seran espais de trobada i comunicació (preferiblement presencials, però donant opció també a la vessant telemàtica). Aquestes reunions tindran

com a objectiu evitar la solitud, promoure la comunicació i coneixença de l'especialitat, fomentar la inclusió i generar oportunitats al creixement i la formació en l'àmbit.

- **Cronograma de reunions 2026**

Divendres 20 de febrer, a les 13pm.

Divendres 15 de maig, a les 13pm.

Divendres 18 de setembre, a les 13pm.

Divendres 11 de desembre, a les 13pm.

Activitat 4: Es cercaran sinèrgies i col·laboracions entre altres grups de treball, entitats, administracions públiques o privades com també centres escolars o universitats.

4. Admissió i finalització al GT

S'elimina qualsevol criteri específic que exclogui o invalidi la possibilitat de formar part del GT de Psicooncologia i Psicologia pal·liativa.

Les persones interessades que desitgin formar part del GT hauran de seguir el procediment descrit pel COPC (<https://www.copc.cat/web/content/709167?unique=21d797a50908385fef8cb07c154530916161c01eC>) i sol·licitar l'admissió posterior a través de la web.

Quan la sol·licitud sigui rebuda per les coordinadores serà valorada i es contactarà amb la persona interessada per tal de proporcionar-li majors detalls o resoldre dubtes del GT abans de ser inclòs/a.

Deixem també constància de que una persona podrà ser donada de baixa del GT si no participa mínim a una reunió anual o de forma habitual als projectes i activitats que es consensuin conjuntament com si no es personifica a les reunions del GT o no disposa d'una bona actitud o comportament, essent la persona degudament informada.